

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **D. J.**, bývajúcej v B., zastúpenej splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Bratislava, Imricha Karvaša 1, o **13 550,65 € s príslušenstvom**, vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 15 C 216/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2015 sp. zn. 7 Co 109/2015 a 7 Co 110/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiadna z účastníčok nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 11. novembra 2014 č. k. 15 C 216/2011-203 v napadnutej časti (čo do zamietnutia žaloby a trov konania, keď inak okrem toho prvostupňový súd zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Rovnako naložil (v tomto prípade ako s celkom) s uznesením súdu prvého stupňa z 15. januára 2015 č. k. 15 C 216/2011-232, ktorým bola žalobkyňi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20 € za podané odvolanie s poukazom na položku 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v zákone SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“ a „poplatkový zákon“) a napokon žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil vecnou správnosťou oboch preskúmaných

rozhodnutí prvostupňového súdu, majúc v prípade rozsudku predovšetkým za to, že správnym bol názor o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci, u uznesenia potom za to, že žalobkyňa stíhala poplatková povinnosť pre podanie odvolania až po nadobudnutí účinnosti tej novelizácie poplatkového zákona, ktorou bol opustený inštitút skoršieho vecného oslobodenia konaní vo veciach nárokov zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (zákon č. 286/ 2012 Z. z.) a rozhodujúcim tu bol čas začatia odvolacieho konania, resp. urobenia podania začínajúceho také konanie (nie čas začatia konania ako celku).

Proti prvému (potvrdenie rozsudku) a druhému výroku (potvrdenie uznesenia) rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa (?), takže tu šlo o zjavnú, nech aj v rámci dovolacieho návrhu výslovne nevyjadrenú požiadavku na zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších stupňov). Dovolanie odôvodnila odňatím jej (postupom odvolacieho i prvostupňového súdu) možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný, keďže neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď sebe vhodnú citoval a rovnako dôležitú, pre dovolateľku priaznivú, zamlčal (nespomenul ju). Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa dovolateľky potom tiež založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a i vykonané dokazovanie je neúplné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takým rozhodnutiam, proti ktorým nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu

vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

Dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ustanovení § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníckam konania v tejto veci (teda i dovolateľke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje O. s. p. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Vychádzajúc z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednáwanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľka tak nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd

neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Pokiaľ dovolateľka namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (tu por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza taktiež „len“ k tzv. inej, v § 237 ods. 1 O. s. p. neuvedenej vade (tu por. napr. rozhodnutie najvyššieho súdu v jeho veci sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

Dovolateľka v dovolaní uplatňuje aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (súdom vyčíta, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vecí a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení vecí); k týmto argumentom v dovolaní však dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná žalobkyňou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

Žalobkyňa sa dovolaním domáhala tiež zrušenia rozsudku v časti potvrdenia ním uznesenia súdu prvého stupňa o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie (20 €), i tu namietajúc vecnou i právnou nesprávnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu aj odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a argumentujúc predovšetkým tým, že žalobu podávala ešte v čase vecného oslobodenia konania od súdnych poplatkov a pre vznik akejkoľvek poplatkovej povinnosti bol rozhodujúcim tento čas.

V tomto prípade dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má však charakter uznesenia a tento nestráca, i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je pojaté do rozhodnutia vydaného v procesnej forme rozsudku (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Z pohľadu posudzovania prípustnosti dovolania je tu okrem už spomínaného ustanovenia § 237 O. s. p. relevantným i § 239 rovnakého zákona.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v tejto veci neprichádza do úvahy. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., avšak žalobkyňou napádaný výrok rozsudku odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z nich. Navyše od 1. januára 2015 je podľa § 239 ods. 3 O. s. p. dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.) neprípustné (vždy), ak smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o súdnom poplatku.

Aj tu dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania i z pohľadu možného výskytu niektorej z vád podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. a to s osobitným zameraním sa na vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ani tu však nezistil, že by konanie, či jeho výsledok (dovolaním napádaný rozsudok v časti potvrdzujúcej uznesenie prvostupňového súdu o súdnom poplatku) bol postihnutý ktoroukoľvek takouto vadou.

Pri námietke nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím i prvostupňovým súdom potom platí to isté, čo už bolo uvedené v prípade rozsudku (že takáto vada – sama osebe – prípustnosť dovolania nezakladá a dovolací súd by mal možnosť tu uvádzanou námietkou sa zaoberať len vtedy, ak by dovolanie bolo prípustné). K otázke akcentovanej touto časťou dovolania pritom možno podotknúť, že už taktiež bola vyriešená stanoviskom NS (inak spôsobom nedávajúcim dovoľateľke za pravdu – tu por. R 1/2016).

I v časti potvrdzujúcej uznesenie súdu prvého stupňa bolo preto dovolanie procesne neprípustné a dovolaciemu súdu neostávalo iné, než ho aj v tejto časti odmietnuť (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodnuté bolo podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa, žalovanej v takomto konaní preukázateľne trovy majúce sa nahradiť nevznikli a nebol preto dôvod na uplatnenie ktorejkoľvek výnimky z pravidla, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania skončeného zastavením nemá právo na náhradu jeho trov.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2016

JUDr. Rudolf Č i r ě , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová